

دغدغه سیدالکریم برطرف کردن شبهات بود/ صاحب خطبه های امیرالمؤمنین

یکی از دغدغه‌های اصلی حضرت عبدالعظیم حسنی برطرف کردن شبهات زمان‌شان بود چراکه با شبهات در موضوع امامت، قضا و قدر، حضور فرقه زیدیه و... مواجه بود.

یکی از دغدغه‌های اصلی حضرت عبدالعظیم حسنی برطرف کردن شبهات زمان‌شان بود چراکه با شبهات در موضوع امامت، قضا و قدر، حضور فرقه زیدیه و... مواجه بود.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه: حضرت عبدالعظیم حسنی که نسب شریف ایشان با چهار واسطه به امام حسن مجتبی (ع) منتهی می‌شود، از بزرگان علما و محدثین و زهاد و عباد و صاحب ورع و تقوی و از اصحاب امام رضا و امام جواد و امام هادی (ع) بوده و از آن بزرگواران نقل حدیث کرده است و از اخباری که درباره وی وارد شده، استفاده می‌شود که وی مورد مهر و علاقه و محل اعتماد و اطمینان ائمه اطهار (ع) بوده است. از مطالعه تاریخ زندگی حضرت عبدالعظیم حسنی این مطلب روشن است که او نسبت به ائمه زمان خود اخلاص و اعتقاد کاملی داشته است و در عصر خود دارای موقعیت عظیمی بوده و با عده زیادی از اصحاب حضرت صادق و کاظم و رضا (ع) ارتباط داشته است. علمای رجال و فقهای بزرگ شیعه حضرت عبدالعظیم را در کتب خود توصیف و توثیق کرده‌اند و همگان او را به خلوص عقیده و صفای باطن و اعتقاد صحیح ستوده‌اند.

نجاشی حضرت عبدالعظیم را صاحب خطب امیرالمؤمنین (ع) ذکر نموده است. میرزا حسین نوری در مستدرک الوسائل وی را به امانت و راستگویی و درستکاری می‌شناسد و اهل زهد و عبادت می‌داند و از قول امام هادی (ع) پاداش زیارت او را بهشت می‌داند. علامه حلی او را جزو ثقات و ممدوحین ذکر کرده و در خلاصه الاقوال می‌نویسد: «او کتابی راجع به خطبه‌های امیرالمؤمنین (ع) تألیف کرده، وی مردی عابد و پرهیزگار بود.» شیخ صدوق او را «مرضی» می‌شناسد که نهایت اعتمادش را می‌رساند.

میرداماد گوید: حضرت هادی (ع) به او فرمود: «تو به حق از دوستان ما هستی». این فرمایش جامع‌ترین تعریف درباره حضرت عبدالعظیم با در نظر گرفتن شرافت، نسب و عظمت خانوادگی اوست و دلالت دارد که وی مردی شریف و بزرگوار و خوش نفس و خوش عقیده بود و اخباری که در زیارتش از امام هادی (ع) رسیده، شاهد گویایی از مقام ارجمندش در نزد اهل بیت است.

شیخ عبدالله ممقانی نوشته: «علت عدم تصریح محدثان و فقها به توثیق ایشان، جلالت و بزرگواری اش بوده؛ زیرا مقام ایشان والاتر از ثقه می‌باشد.» احمد بن محمد برقی که از روات مشهور شیعه است، گوید: «کان مرضیا» و این جمله حاکی از عظمت و بزرگواری و موقعیت عظیم او در نزد مشایخ اجازه است.

صاحب بن عباد می‌نویسد: ابوالقاسم عبدالعظیم بن عبدالله بن علی بن الحسن بن زید بن الحسن بن علی بن ابی طالب علیهم السلام، صاحب ورع و تقوا و پرهیزگاری به شمار می‌رفت و معروف به امانت و درستکاری و راستگویی بود. او در امور دین آگاه، به مسائل مذهبی و احکام قرآن آشنا بود و حقایق دینی را درک می‌کرد و احادیث و روایات زیادی نقل کرده و از حضرت جواد و هادی علیهما السلام روایت می‌کند و آن دو بزرگوار مراسلات و توقیعاتی برای او نوشته‌اند. او تألیفاتی هم دارد که از آن جمله کتابی است به نام «یوم و لیل». عده‌ای از مشایخ حدیث و روایت از وی اخذ حدیث کرده‌اند؛ از جمله احمد برقی و ابوتراب رویانی.

علامه مجلسی گوید: «از مزارات مشهور، مرقد منور امامزاده واجب‌التعظیم عبدالعظیم حسنی است. او از اکابر و محدثین و اعظام علما و زهاد و عباد بود.» مرحوم شیخ عباس قمی در مفاتیح الجنان گوید: «امامزاده لازم‌التعظیم جناب عبدالعظیم، قبر شریفش در ری معلوم و مشهور است، و علو مقام و جلالت شأن آن حضرت اظهر من الشمس است؛ چه، آن جناب علاوه‌آنکه از دودمان حضرت خاتم النبیین (ص) است، از اکابر محدثین و اعظام علما و زهاد و عباد و صاحب ورع و تقواست.»

حجت الاسلام ناصر رفیعی با اشاره به اینکه شخصیت این سید بزرگوار دردمند بود، می‌گوید: این درجه عالی تا جایی پیش رفته است که ثواب زیارت ایشان به اندازه زیارت امام حسین (ع) به شمار می‌رود.

وی ادامه می دهد: عبدالعظیم الحسنی (ع) در زمان نحله های فکری و افکار غلط چون وجود شبّهات در موضوع امامت، قضا و قدر، حضور فرقه زیدیه که جامعه را به انحراف می کشاند زندگی می کردند، متأسفانه امروز شبّهات به راحتی در فضای مجازی، اینترنت و … بدون کنترل در حال انتشار است.

این استاد اخلاق با بیان اینکه شبّه نباید توقف داشته باشد بلکه گذرگاه باید باشد، خاطرنشان کرد: شبّه راجب احکام بد نیست اما اینکه فرد در یک شبّه بماند خوب نیست، در اصل شبّه اگر باعث بالا بردن اعتقادات و درستی در یک موضوع شود مناسب است، در همین راستا باید گفت عبدالعظیم حسنی یکی از دغدغه های اصلی شان برطرف کردن شبّهات زمان شان بود.

رفیعی می گوید: با کمی مراجعه به احادیث این سید بزرگوار متوجه می شویم که بیش از نیمی از احادیث ایشان در مورد موضوعات اعتقادی و نیمی دیگر مربوط به موضوعات امامت است. موضوعی که امروزه کمتر به آن توجه می شود رجوع به امام یا عالم دینی است، جوانان ما امروز به جای آنکه به علمای دینی خود رجوع کنند به راحتی در فضای مجازی با شبّه مواجه می شوند.

وی ادامه می دهد: شاه عبدالعظیم الحسنی (ع) در رابطه با موضوع دینداری در مقابل امام هادی (ع) زانو زدند و گفتند ای امام آیا دین من درست است یا خیر؟، این امر کاملاً نشان می دهد که موضوع اعتقادات بسیار مهم است.

آیت الله جوادی آملی در مورد عظمت و بزرگی عبدالعظیم حسنی می گوید: حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) که معاصر امام هادی (ع) بود، مهمترین مطالب اعتقادی و ایمانی خود را به محضر امام زمان خود عرضه داشت و خدمت امام هادی (ع) عرض کرد من عقاید را به حضور شما گزارش می کنم تا اگر کاستی در آنها وجود دارد مرا راهنمایی کنید که آن حضرت پس از شنیدن عقاید حضرت عبدالعظیم (ع)، ضمن معرفی امامان بعد از خود، عقاید وی را تأیید کرد و فرمود دین تو دینی است بر حق لذا بر آن ثابت بمان. این حدیث نشان می دهد انسان باید همواره عقیده خود را بر کتاب و سنت الهی یعنی بر تقلید عرضه کند تا نواقص و زواید اعتقادی هر کس برای خودش آشکار شود.

وی با بیان روایتی دیگر از امام هادی (ع) می گوید: حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) از امام هادی (ع) نقل می کند که ایشان فرمود هر کس بمیرد و امام زمان خود را نشناخته باشد به مرگ جاهلیت مرده است، این حدیث علاوه بر تأکید بر این نکته که هر کس موظف است امام زمان خود را بشناسد نشان می دهد که جاهلیت مرگ به جاهلیت حیات وابسته است.

وی ادامه می دهد: اگر زندگی انسان زندگی جاهلی باشد، مرگ او نیز مرگ جاهلی خواهد بود و اگر زندگی انسان زندگی عقلانی باشد مرگ او نیز مرگ عقلانی خواهد بود؛ چرا که مرگ عصاره زندگی است و انسان در هنگام مرگ عصاره زندگی خود را می چشد؛ اگر شجره حیات ما، شجره طیبه بود طعم شیرین ثمره آن را در هنگام مرگ خواهیم چشید و از این روست که کلینی نقل می کند هیچ لذتی برای انسان مؤمن شیرین تر از لذت مرگ نیست.

آیت الله جوادی آملی توصیه امام هادی (ع) به حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) را مورد اشاره قرار داده و می گوید: عبدالعظیم حسنی (ع) از امام هادی (ع) نقل می کند که یاد و نام ائمه اطهار (ع) در لحظه ای که جان در حال خارج شدن از بدن است به فریاد انسان می رسد؛ لذا انسان تا می تواند باید اسم این ذوات قدسی را تکرار کند و با آنها مأنوس شود.

آیت الله میرباقری نیز در مورد حضرت سیدالکریم می گوید: ایشان نسل پنجم امام مجتبی هستند و غیر از این صاحب مقامات بسیار فراوانی هم هستند؛ سه یا چهار امام را درک کردند و شاگردی خاص کردند و از ایشان حدیث نقل می کنند. در روایات از امام هادی نقل شده که فرمودند: «أنتَ وَلِيْنَا حَقًّا» کسی که معصوم ولایت او را تصدیق می کند یعنی وادی ولایت را طی کرده است.

از سوی دیگر زیارت حرم باصفای حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) نیز در همین راستا مورد تأکید و توجه بوده است که در روایتی از امام هادی (ع) آمده است که هر کس قبر حضرت عبدالعظیم (ع) را زیارت کند، خداوند بهشت را به او پاداش می دهد!

و همچنین در نقل دیگری آمده است که مردی از اهل ری، خدمت امام هادی (ع) رسید. امام از او پرسید: کجا بودی؟ گفت: به زیارت سید الشهدا (ع) رفته بودم. حضرت فرمود: بدان که اگر قبر عبدالعظیم حسنی را زیارت کنی، گویا حسین

بن علی (ع) را زیارت کرده ای.

اینکه زیارت حضرت عبدالعظیم (ع) پاداش بهشت دارد و یا همچون زیارت کربلا ارزشمند است، دلیل و نشانه مقام والا و عالی آن سید بزرگوار در نزد خدا و اهل بیت عصمت (ع) است؛ چراکه وی در آن دوران سخت و پرخطر، مطیع امامان بود و فروغ احادیت و کلمات نورانی ائمه ی اطهار (ع) را در شهرهای مختلف می گستراند؛ لذا فعالیت او در چنان شرایط خطیر از ارزش خاصی برخوردار بود.

آیت الله میرباقری در مورد زیارت حضرت عبدالعظیم حسنی می گوید: زیارت ایشان هم آثاری دارد در روایت فرمودند کسی که ایشان را زیارت بکند کانه امام حسین را زیارت کرده است. این مقام، مقام رفیعی است که زیارت کسی زیارت امام حسین بشود. البته در روایت داریم کسی مؤمن را زیارت کند «گَمَنُ زَارَ اللّٰهَ» است؛ اما این یک مفهوم عام است. در خصوص حضرت عبدالعظیم اجمالاً شاید معنایش این است که در حرم ایشان تجلی خاصی از سیدالشهدا است. همان طور که در زیارت سیدالشهدا هزاران حج است و اگر کسی زیارت کند «گَمَنُ زَارَ اللّٰهَ فَوْقَ عَرْشِهِ»، این مقامات گویا می تواند در زیارت حضرت عبدالعظیم حاصل شود و البته باید معنا کرد که یعنی چه یک شخصیتی به جایی برسد که زیارتش ثواب حج های فراوان داشته باشد چنانچه زیارت امام حسین همین است که به نحو کمالش «گَمَنُ زَارَ اللّٰهَ فَوْقَ عَرْشِهِ» این را بزرگان معنا می فرمایند که یعنی چه انسان در این مقام باشد.